
Cronfa Gyfunol Cymru
Cyfrif Derbyniadau a Thaliadau

1 Ebrill 2020 i 31 Mawrth 2021

RHAGAIR

Cefndir

1. Sefydlwyd Cronfa Gyfunol Cymru (y Gronfa) ar 1 Ebrill 2007 o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (y Ddeddf). Darparodd y Ddeddf wahaniad cyfreithiol ffurfiol rhwng Cynulliad Cenedlaethol Cymru a Llywodraeth Cymru a chreu corff newydd sef Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae'r Gronfa'n dal y cronfeydd ar gyfer y canlynol:

- Llywodraeth Cymru;
- Comisiwn y Senedd*;
- Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (PSOW); a
- Swyddfa Archwilio Cymru (WAO).

*O dan Ddeddf Senedd ac Etholiadau (Cymru) 2020, mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru bellach yn cael ei alw'n Senedd Cymru neu y Senedd. Felly, newidiodd Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru ei enw i Gomisiwn y Senedd o 6 Mai 2020.

2. Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru (AGW) yn awdurdodi taliadau allan o'r Gronfa. Mae pob un o'r pedwar corff a restrir uchod yn gallu tynnu cronfeydd i lawr o'r Gronfa, ar yr amod eu bod yn cydymffurfio â Chynnig Cyllidebol a gymeradwywyd. Y cyfanswm a awdurdodwyd gan Gynnig Cyllidebol i'w dynnu i lawr o'r Gronfa ar gyfer 2020-21 oedd £24,022,894,000 (y cyfanswm ar gyfer 2019-20 oedd £17,379,905,000).

Cwmpas y Cyfrif

3. Mae'r Cyfrif hwn wedi'i baratoi o dan Adran 132(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 sy'n ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru baratoi cyfrif yn dangos taliadau i mewn i'r Gronfa ac allan ohoni ac yn unol â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddir gan Drysorlys ei Mawrhydi, o dan y Ddeddf honno.
4. Mae'r Gronfa'n cael symiau gan Swyddfa Ysgrifennydd Gwladol Cymru (Swyddfa Cymru) sydd wedi'u pleidleisio gan Senedd y DU. Mae derbyniadau a dderbynnir gan y cyrff uchod nad awdurdodir eu defnyddio i gefnogi eu gwariant hefyd, yn rhinwedd Adran 120(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, yn daladwy i'r Gronfa.
5. O dan bwerau datganoledig o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cymru 2014 a 2017), rhoddwyd awdurdod i Senedd Cymru i bennu Cyfradd Treth Incwm Cymru (CTIC) o 2019-20 ymlaen. Mae treth incwm yn parhau i gael ei gweinyddu gan Gyllid a Thollau EM, ond dyrennir refeniw treth incwm o gyfraddau Cymru i Lywodraeth Cymru. Mae trawsdaliad CTIC yn cael ei dynnu i lawr o Lywodraeth y DU drwy Swyddfa Cymru a'i dalu i Gronfa Gyfunol Cymru.
6. O dan bwerau datganoledig o Ddeddf Cymru 2014, mae trethi datganoledig mewn perthynas â'r Dreth Trafodiadau Tir a'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi wedi'u rheoli yng Nghymru o 2018-19 ymlaen. Sefydlwyd Awdurdod Cyllid Cymru (ACC) gan Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 i weinyddu a gweithredu'r ddwy dreth. Mae'r trethi a gesglir gan ACC yn cael eu talu i mewn i'r Gronfa o dan Adran 25 o Ddeddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016.

7. Mae cyfrif y Datganiad am Drethi Datganoledig yn cael ei baratoi a'i gyhoeddi ar wahân a gellir ei weld yn <https://llyw.cymru/awdurdod-cyllid-cymru-adroddiad-blynyddol-chyfrifon-2020-hyd-2021>.
8. Mae adran 121 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cymru 2014 a 2017) yn rhoi pwerau benthycu uwch i Weinidogion Cymru, gydag unrhyw symiau sy'n cael eu benthycu a'u had-dalu (gan gynnwys llog) i'w talu i mewn i'r Gronfa ac allan ohoni yn eu trefn). Cafodd y symiau cyntaf eu benthycu yn 2018-19. Nid oedd unrhyw fenthycu newydd yn 2020-21 nac yn 2019-20.
9. Gwneir taliadau allan o'r Gronfa os ydynt wedi'u codi ar y Gronfa trwy unrhyw ddeddfiad, neu os ydynt wedi'u hawdurdodi gan Gynnig Cyllidebol a basiwyd yn y Senedd. Caniateir pasio Cynigion Cyllidebol mewn perthynas â phersonau perthnasol, sef y rhai a grybwyllir ym mharagraff 1 uchod. Rhaid cael cymeradwyaeth i dynnu cronfeydd gan AGW yn unol ag Adrannau 124 a 129 o'r Ddeddf.
10. Mae'r cyrff hynny sy'n tynnu cyllid i lawr o'r Gronfa'n darparu cyfrifon blynyddol yn adrodd ar eu stiwardiaeth ar y cronfeydd hynny.

Derbyniadau a Thaliadau Cronfa Gyfunol Cymru

11. Dengys y cyfrifon hyn y trafodiadau sy'n ymwneud â'r dibenion statudol a nodir uchod. Roedd gan y Gronfa falans wedi'i ddwyn ymlaen o £3,480,000 ar 31 Mawrth 2020, gyda chyfanswm derbyniadau o £23,520,019,000 yn cael eu talu i mewn a thaliadau o £23,508,078,000 yn cael eu gwneud yn ystod y flwyddyn, gan adael y Gronfa gyda balans cau ar 31 Mawrth 2021 o £15,421,000. Yn ystod 2019-20 roedd y derbyniadau a dalwyd i mewn i'r Gronfa yn gyfanswm o £17,052,818,000 gyda thaliadau o'r Gronfa o £17,049,384,000.

Archwiliad

12. Fel Prif Swyddog Cyfrifyddu (PAO), rwyf wedi cymryd yr holl gamau y dylwn fod wedi'u cymryd i gael yr wybodaeth ddiweddaraf am unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod archwilwyr y Gronfa'n gwybod am yr wybodaeth honno. Hyd eithaf fy ngwybodaeth, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr y Gronfa'n ymwybodol ohoni.
13. Mae'r Cyfrif yn cael ei archwilio gan AGW yn unol ag adran 132 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Dr Andrew Goodall
Ysgrifennydd Parhaol a Phrif Swyddog Cyfrifyddu
12 Ebrill 2022

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R PRIF SWYDDOG CYFRIFYDDU

1. Mae Adran 132(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru baratoi cyfrif o'r taliadau i mewn i'r Gronfa ac allan ohoni. Mae'r cyfrifon yn cael eu paratoi ar sail arian parod a rhaid iddynt gyflwyno trafodiadau'r Gronfa yn briodol ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2020 i 31 Mawrth 2021. Mae adran 132(5) o'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i AGW osod copi ardystiedig o'r cyfrif gerbron Senedd Cymru.
2. Nodir cyfrifoldebau'r PAO, gan gynnwys ei gyfrifoldeb dros briodoldeb a rheoleidd-dra'r arian cyhoeddus y mae'r PAO yn atebol amdanynt, a thros gadw cofnodion priodol, ym Memorandwm Swyddogion Cyfrifyddu Llywodraeth Cymru, a gyhoeddir gan Drysorlys Ei Mawrhydi

Dr Andrew Goodall
Ysgrifennydd Parhaol a Phrif Swyddog Cyfrifyddu
12 Ebrill 2022

DATGANIAD LLYWODRAETHIANT BLYNYDDOL

Cwmpas y Cyfrifoldeb

Fel Prif Swyddog Cyfrifyddu, rwyf yn gyfrifol am sicrhau bod safon uchel o uniondeb yn y ffordd y rheolir arian cyhoeddus. Rwyf yn gyfrifol am sicrhau bod system gadarn o reolaeth fewnol sy'n ategu'r gwaith o reoli Cronfa Gyfunol Cymru (y Gronfa) gan ddiogelu ar yr un pryd y cronfeydd cyhoeddus a'r asedau yr wyf yn gyfrifol yn bersonol amdanynt ac sy'n cynnwys trefniadau effeithiol ar gyfer rheoli risg.

Bwriedir i'r system rheolaeth fewnol reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu pob risg o fethiant er mwyn cyflawni polisiau, nodau ac amcanion; felly dim ond sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd y gall ei ddarparu yn hytrach na sicrwydd absoliwt. Seilir y system rheolaeth fewnol ar broses barhaus y bwriedir iddi: nodi a blaenoriaethu'r risgiau i weithrediad effeithiol y Gronfa; gwerthuso pa mor debygol ydyw y caiff y risgiau hynny eu gwireddu a'r effaith os cânt eu gwireddu; a'u rheoli yn effeithlon, yn effeithiol ac yn ddarbodus.

Bu'r system rheolaeth fewnol ar waith am y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2021 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r cyfrifon, ac mae'n cyd-fynd â chanllawiau Trysorlys EM.

Y Fframwaith Risg a Rheolaeth

Mae gweithrediad y Gronfa'n cael ei lywodraethu gan ddarpariaethau Deddf Llywodraeth Cymru 2006, Deddf Cymru 2014 a 2017, a Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 sy'n nodi'r amodau ar gyfer taliadau i'w gwneud allan o'r Gronfa a symiau i'w talu i mewn i'r Gronfa. Rhaid i gymeradwyaethau i dynnu ar y Gronfa gael eu cymeradwyo gan Archwilydd Cyffredinol Cymru (AGW). Mae'r Gweinidogion yn atebol am y Gronfa, ac mae ceisiadau am dynnu arian allan yn cael eu gwneud ar ran Llywodraeth Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru, Comisiwn y Senedd ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, o dan awdurdod cynigion cyllidebol sy'n cael eu pasio gan y Senedd. Llywodraeth Cymru sy'n gweinyddu'r gronfa, felly, mae Prif Swyddog Cyfrifyddu Llywodraeth Cymru hefyd yn gyfrifol am gynhyrchu a llofnodi cyfrifon y Gronfa.

Dim ond gyda chymeradwyaeth AGW (o dan adrannau 124 a 129) y gall Llywodraeth Cymru dynnu cronfeydd a rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gymeradwyo cais i dynnu os yw'r cais yn ymwneud â swm dilys a godir ar y Gronfa gan unrhyw ddeddfiad (tâl uniongyrchol) neu os yw'r swm y gofynnir amdano wedi'i awdurdodi neu os bernir ei fod wedi'i awdurdodi gan gynnig cyllidebol y Senedd at ddibenion bodloni gwariant Llywodraeth Cymru, Comisiwn y Senedd, Swyddfa Archwilio Cymru neu'r Ombwdsmon. Caiff AGW hefyd roi cymeradwyaeth i dynnu mewn perthynas â swm sydd wedi'i dalu i mewn i'r Gronfa trwy gamgymeriad.

Cyn y gellir rhyddhau unrhyw arian o'r Gronfa, rhaid i'r Gweinidogion ofyn am gymeradwyaeth i dynnu, a rhaid i AGW roi'r gymeradwyaeth honno. Mae adran 129 yn caniatáu i'r Gweinidogion ac i AGW gytuno ar ffurf ceisiadau o'r fath. Wrth ganiatáu cymeradwyaeth o'r fath i dynnu, nid yw ACW ond yn cadarnhau a yw'r awdurdod statudol yn bodoli i wneud taliadau o'r fath. Nid yw'r gwiriad yn gyfystyr â rhagarchwiliad o'r swm y gofynnir amdano.

Mae gweithrediad y Gronfa'n dibynnu ar systemau craidd rheolaeth ariannol Llywodraeth Cymru i gyflawni ei swyddogaethau cyfrifyddu a thalu ar ran Gweinidogion Cymru, a thrwy hynny, ar y rheolaethau sydd ar waith o amgylch y systemau hynny. Er mwyn adolygu'r amgylchedd rheoli mae'n ofynnol i'r holl Gyfarwyddwyr yn Llywodraeth Cymru gwblhau holiadur blynyddol am reolaeth fewnol.

Mae'r Cyfarwyddwyr Cyffredinol hefyd yn rhoi Datganiad o Sicrwydd yn flynyddol i roi eu hasesiad imi o effeithiolrwydd fframweithiau rheolaeth fewnol eu Grwpiau. Rwyf wedi cael sicrwydd boddhaol, yn bennaf gan y Cyfarwyddwr Llywodraethiant a Moeseg a'r Cyfarwyddwr Cyllid, mewn perthynas â gweithredu'r systemau a'r gwasanaethau cyllid a chorfforaethol y mae gweithredu'r Gronfa'n dibynnu arnynt.

Nodir dull gweithredu Llywodraeth Cymru o ran rheoli risg yn ei Pholisi Rheoli Risg a dogfennau cyfarwyddyd cysylltiedig. Mae risgiau'n cael eu nodi, eu gwerthuso a'u rheoli ar wahanol lefelau o fewn y sefydliad. Mae Llywodraeth Cymru yn cadw at y "Prif Egwyddorion" ar gyfer rheoli risgiau mewn llywodraeth a nodir yn The Orange Book; Management of Risk – Principles and Concepts (2019, diweddarwyd 2020) Trysorlys EM.

Mae Bwrdd Llywodraeth Cymru'n gyfrifol am oruchwylio gweithredu polisi a phroses ar gyfer rheoli risg ac am oruchwylio a chraffu ar liniaru'r risgiau allweddol sy'n wynebu Llywodraeth Cymru a allai fel arall atal neu lesteirio'r sefydliad rhag cyflawni ei hamcanion strategol. Mae Pwyllgor Gweithredol Llywodraeth Cymru (ExCo) yn gyfrifol am wneud penderfyniadau mewn perthynas â risgiau ar lefel gorfforaethol gan gynnwys asesu, gwerthuso, cynnwys ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol (CRR), perchnogaeth gorfforaethol a lliniaru. Mae ExCo hefyd yn gyfrifol am bennu a chymeradwyo'r fframwaith rheoli risg corfforaethol. Mae Is-bwyllgor Cyllid ExCo yn gyfrifol am adolygu unrhyw risgiau sydd i'w huwchgyfeirio i'r CRR. Nid oes unrhyw risgiau o ran rheoli Cronfa Gyfunol Cymru wedi'u huwchgyfeirio i'r CRR.

Adolygwyd y CRR ddwywaith yn ystod y flwyddyn ariannol gan y Bwrdd. Cyfrifoldeb rheoli yw rheoli a lliniaru risg o ddydd i ddydd ac mae pob Cyfarwyddwr Cyffredinol wedi bod yn gyfrifol am reoli risg. Roedd risgiau grŵp yn cael eu hadolygu'n rheolaidd gan uwch dimau rheoli a chan Bwyllgorau Archwilio a Sicrwydd Risg y Grŵp ac fe gawsant eu llywio gan gofrestri risg a gynhelir gan brosiectau a rhaglenni ac asesiadau risg a chofrestri risg ar lefel Adrannol.

O gofio'r ffordd yr oedd pandemig Covid yn esblygu yn ystod 2020-21, gyda Llywodraeth Cymru yn rheoli nifer o faterion yn gynyddol, cytunwyd o fis Chwefror 2020 ymlaen, y dylai ExCovid oruchwylio cofrestr risgiau corfforaethol sy'n benodol i Covid-19. Mae cofrestr Risgiau Corfforaethol Covid yn dilyn dull gweithredu tebyg i'r dull a gymerwyd gyda Chofrestr Risgiau Corfforaethol Llywodraeth Cymru, ac mae'n cynnwys risgiau sylweddol/allweddol sy'n effeithio ar sawl rhan o'r sefydliad ar yr un pryd, gan ei gwneud yn ofynnol i ddull "sefydliad cyfan" ddarparu un ateb sy'n effeithiol i bawb. Mae cofrestr risg Covid hefyd yn cynnwys, er gwybodaeth, y risgiau Covid mwyaf sylweddol sy'n cael eu rheoli ar lefel grŵp.

O ran y cyrff eraill a gyllidir drwy'r Gronfa, ac ACC am dalu derbyniadau trethu i'r Gronfa, mae'n ofynnol i'w Swyddogion Cyfrifyddu gadw systemau effeithiol o reolaeth fewnol ac i sicrhau bod capasiti i reoli risg mewn ffordd briodol a chymesur o fewn eu sefydliadau.

Llywodraethu Gwybodaeth

Fel PAO, rwyf yn gyfrifol am sicrhau bod trefniadau priodol yn bodoli i gydymffurfio â'r set graidd o fesurau gofynnol gorfodol i amddiffyn gwybodaeth yn Adrannau'r Llywodraeth sy'n ei gwneud yn ofynnol imi asesu ein risg a sicrhau bod strategaethau lliniaru priodol yn bodoli. Mae gan Lywodraeth Cymru bolisiau a gweithdrefnau ar waith i reoli risg seiberddiogelwch yn rhagweithiol, gan weithio gyda'r Ganolfan Seiberddiogelwch Genedlaethol i ddiogelu asedau digidol a seilwaith TGCh.

Rwyf yn cymryd sicrwydd gan Swyddog Diogelu Data Llywodraeth Cymru ynghylch y cynnydd parhaus sy'n cael ei wneud mewn perthynas â chydymffurfio â GDPR. Nid yw'n syndod bod

aiflaenoriaethu adnoddau i ymateb i bandemig Covid-19, wedi gohirio cynnydd o ran mynd i'r afael â rhai o'r meysydd i'w gwella a nodwyd gan fy Swyddog Diogelu Data y llynedd. Arafodd Covid-19 hefyd y gwaith o gyflwyno hyfforddiant cynefino i bob Perchennog Asedau Gwybodaeth yn y rôl hon ond mae'r dasg hon bron wedi'i chwblhau a nodir anghenion hyfforddi pellach dros y flwyddyn i ddod. Er bod y pandemig wedi gohirio rhai gwelliannau, mae fy Swyddog Diogelu Data wedi sylwi ar lefel dda a chynyddol o ymwybyddiaeth ymhlith swyddogion am egwyddorion diogelu data trosfwaol a gofynion GDPR y DU.

Nid oedd unrhyw ddigwyddiadau data yn gofyn am adrodd i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth mewn perthynas â stiwardiaeth Llywodraeth Cymru o Gronfa Gyfunol Cymru yn 2020-21.

Cyfradd treth incwm Cymru (CTIC)

Mae Deddf Llywodraeth Cymru 2006 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cymru 2014 a 2017) yn rhoi'r pŵer i Senedd Cymru bennu Cyfraddau Treth Incwm Cymru (CTIC). Mae hyn yn caniatáu i Lywodraeth Cymru effeithio ar swm y dreth incwm y mae trethdalwyr Cymru yn ei thalu ac, o ganlyniad, y swm y gall Llywodraeth Cymru ei wario yng Nghymru. Cyfrifir CTIC ar sail blwyddyn dreth ac fe'i cyflwynwyd o 6 Ebrill 2019.

Pennwyd cyfraddau Cymru ar gyfer blynyddoedd trethi 2019 i 2020 a 2020 i 2021 yn 10% ar gyfer pob un o'r bandiau trethi. Mae hyn yn golygu bod trethdalwyr o Gymru wedi talu'r un swm o gyfanswm treth incwm â rhywun o Loegr a Gogledd Iwerddon sy'n ennill yr un swm o incwm, ond yn achos trethdalwyr Cymru roedd 10 pwynt canran o bob band treth yn ddyledus i Lywodraeth Cymru gyda'r gweddill yn ddyledus i Gronfa Gyfunol y DU.

Mae'r Fframwaith Cyllidol¹ yn nodi sut y bydd CTIC yn gweithio yn seiliedig ar amcangyfrifon y cytunwyd arnynt ar gyfer y flwyddyn a chysoniad 15 mis ar ôl diwedd y flwyddyn i'r symiau gwirioneddol a gasglwyd, a sut mae'n rhyngweithio â setliad y Grant Bloc.

CThEM sy'n gyfrifol am gasglu Treth Incwm yng Nghymru a'i dalu i Gronfa Gyfunol y DU. Mae Grant Bloc Cymru wedi'i addasu ar gyfer CTIC yn seiliedig ar ragolygon y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol ar gyfer yr hydref drwy'r broses Prif Amcangyfrifon. Mae cysoniad yn cael ei wneud 15 mis ar ôl diwedd y flwyddyn i'r symiau gwirioneddol a gesglir, ac mae'n destun addasiad pellach i'r broses grant bloc yn y blynyddoedd i ddod. Mae 'trawsdaliad' amcangyfrif CTIC yn cael ei wneud trwy Swyddfa Cymru. Mae'r trawsdaliad yn digwydd ochr yn ochr â'r broses grant bloc arferol ac yn cael ei dderbyn i Gronfa Gyfunol Cymru.

Er mwyn sicrhau eglurder o ran rolau a chyfrifoldebau, mae Cytundeb Lefel Gwasanaeth² ar waith rhwng Llywodraeth Cymru a Thrysorlys Ei Mawrhydi (HMT) ar gyfer sefydlu a gweithredu'r CTIC. Mae Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth³ yn bodoli hefyd sy'n nodi egwyddorion y trefniadau rhwng CThEM a Llywodraeth Cymru ar gyfer cyfraddau treth incwm Cymru, gan gynnwys rolau a chyfrifoldebau Swyddog Cyfrifyddu Ychwanegol CTIC, sy'n atebol i Brif Swyddog Cyfrifyddu CThEM.

Wrth weithredu CTIC, sefydlwyd bwrdd prosiect trawsywodraethol fel y prif drefniant llywodraethiant. Roedd bwrdd y prosiect yn cynnwys swyddogion o Drysorlys Cymru, CThEM a'r Adran Gwaith a Phensiynau (DWP). Daeth y prosiect i ben ar ddechrau 2020, ond disodlodd Bwrdd Cyfraddau Treth Incwm Cymru y strwythur llywodraethiant hwnnw er mwyn goruchwylio'r gwaith

---

¹ <https://gov.wales/sites/default/files/publications/2018-11/agreement-on-welsh-government-fiscal-framework.pdf>

² <https://llyw.cymru/service-level-agreement-with-hmrc>

³ <https://llyw.cymru/memorandwm-cyd-ddealltwriaeth-ar-gyfer-cyfradd-treth-incwm-cymru>

arferol o ddarparu CTIC. Mae swyddogion o Drysorlys Cymru'n parhau i fod yn aelodau o'r Bwrdd hwn i gynrychioli buddiannau Llywodraeth Cymru.

Mae trawsdaliad CTIC o Swyddfa Cymru yn cael ei gysoni â chyfrifon statudol Swyddfa Cymru sy'n rhoi sicrwydd i mi ynghylch cyflawnrwydd, cywirdeb, dilysrwydd a phrydlondeb trawsdaliad treth incwm Cymru i Gronfa Gyfunol Cymru.

Sicrwydd

Fel Prif Swyddog Cyfrifyddu, rwyf yn gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth gan gynnwys y system rheolaeth fewnol sy'n berthnasol i'r Gronfa.

Mewn perthynas â Llywodraeth Cymru, rwyf yn cymryd sicrwydd gan ystod eang o ddarparwyr sicrwydd, sy'n gyfrifol am weithredu rheolaethau allweddol. Rwyf yn cael yr wybodaeth ddiweddaraf yn bennaf drwy waith Archwilio Mewnol a'r swyddogion hynny yn Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheolaeth fewnol. Rwyf hefyd yn derbyn sicrwydd gan ymatebion rheoli ar faterion a nodwyd gan yr Archwilydd Allanol (Archwilydd Cyffredinol Cymru) yn ei adroddiadau amrywiol ar weithrediadau a gweithgareddau Llywodraeth Cymru. Mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg wedi rhoi cyngor ar effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol.

Mae gan Lywodraeth Cymru Wasanaeth Archwilio Mewnol (IAS) sy'n gweithredu yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus. Cynhaliodd raglen lawn o waith yn seiliedig ar ddadansoddiad o'r prif risgiau sy'n wynebu'r sefydliad. Cynhaliodd y Pennaeth Archwilio Mewnol y dull cynllunio "ystwyth" ar gyfer 2020-21, gan gydnabod y byddai gallu'r sefydliad i gynnal archwiliadau yn ystod cyfnodau cynnar y pandemig yn gyfyngedig iawn ac felly'n canolbwyntio i ddechrau ar gwblhau archwiliadau'n gyflym. Ataliwyd gwaith cynllunio ar gyfer Rhaglen Archwilio newydd 2020-21 wedyn a newidiodd Gwasanaethau Archwilio Mewnol ei ddull o weithio o "ddarparu sicrwydd" i "gyngori ar argyfwng", gan weithio gyda swyddogion i ddarparu cyngor a chanllawiau cyson ar faterion llywodraethiant, risg a rheolaeth. Parhaodd y sefyllfa hon tan fis Awst 2020 pan lwyddodd y Gwasanaeth Archwilio Mewnol i gychwyn rhaglen o waith archwilio a gynlluniwyd i adlewyrchu'r newid ym mhroffil risg Llywodraeth Cymru, gan ganolbwyntio'n benodol ar ei hymyriadau Covid-19 critigol ond gyda rhywfaint o amser hefyd wedi'i neilltuo ar gyfer meysydd eraill o weithgarwch parhaus y Llywodraeth.

Yn ei Hadroddiad Sicrwydd Blynyddol, rhoes y Pennaeth Archwilio Mewnol "sicrwydd rhesymol" imi ar weithrediad y fframwaith llywodraethiant, rheolaeth a rheoli risg.

O ran y cyrff eraill a gyllidir drwy'r Gronfa, ac ACC am dalu derbyniadau trethi i'r Gronfa, mae'n ofynnol i'w Swyddogion Cyfrifyddu gynnal eu hadolygiad eu hunain o effeithiolrwydd rheolaeth o fewn eu sefydliadau eu hunain, gyda chymorth y mathau o sicrwydd sydd ar gael iddynt, a gofynnwyd am gadarnhad ysgrifenedig bod ganddynt sicrwydd digonol o ran effeithiolrwydd eu systemau eu hunain o lywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth fewnol mewn cysylltiad â materion sy'n effeithio ar weithrediad y Gronfa.

Mae pob Swyddog Cyfrifyddu wedi cadarnhau bod ganddynt sicrwydd digonol mewn perthynas â materion sy'n effeithio ar weithrediad y Gronfa. Yn ogystal, rhoddwyd sicrwydd gan yr holl Swyddogion Cyfrifyddu nad oedd y newid i weithio o bell, a oedd yn ofynnol oherwydd pandemig Covid-19, yn cael effaith andwyol ar y systemau rheolaeth fewnol a weithredir gan yr holl gyrff.

Cadarnhaodd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru fod system o reolaeth fewnol yn gweithredu yn ystod 2020-21 i sicrhau priodoldeb a rheoleidd-dra'r taliadau misol y gofynnwyd amdanynt gan y Gronfa a bod y rhain yn cael eu harchwilio gan Swyddfa Archwilio Cymru fel rhan o'i

harchwiliad o'r Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon ym mis Gorffennaf 2021. Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi cyhoeddi barn ddiamed ar gyfer yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021.

O ran ACC, mae cytundeb Swyddog Cyfrifyddu yn ei le gyda Phrif Weithredwr ACC yn nodi'r cyfrifoldebau mewn perthynas ag ACC, a'r Datganiad Trethi Datganoledig.

Nodaf o'r sicrwydd a roddwyd gan Brif Weithredwr ACC fod y datganiad trethi ar gyfer 2020-21, a osodwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru, yn dangos y symiau sy'n dderbyniadwy o gasglu trethi, cosbau ac incwm arall, unrhyw ddiidyniadau a ganiateir, a symiau a dalwyd i Gronfa Gyfunol Cymru yn unol ag a.25 o'r Ddeddf Rheoli Casglu Trethi. Rhoddodd Archwilydd Cyffredinol Cymru farn archwilio ddiamed ar y datganiad trethi a chefais sicrwydd bod y system rheolaeth fewnol ar gyfer casglu a thalu derbyniadau Trethi Datganoledig yn effeithiol yn ystod cyfnod cyfrifyddu 2020-21.

Mae'r sicrwydd penodol wedi'i roi gan Brif Weithredwr a Chlerc y Senedd mewn perthynas â phrosesau'r gyflogres a weithredir gan Gomisiwn y Senedd a sicrwydd mewn perthynas â chyflawnder, cywirdeb a dilysrwydd y ffigurau yn y cyfrifon fel Taliadau Uniongyrchol yn erbyn y Gronfa. Y system gyflogres yw system ariannol fwyaf sylweddol Comisiwn y Senedd ac mae'n destun archwiliad mewnol bob 3 i 4 blynedd. Cynhaliwyd yr archwiliad mewnol diweddaraf o gyflogres Comisiwn y Senedd ym mis Ionawr 2019. Cofnododd hyn gasgliad 'Sicrwydd Cymedrol' - disgwylir i'r archwiliad mewnol nesaf o'r gyflogres gael ei gynnal yn ystod y flwyddyn ariannol gyfredol sef 2021-22. Mae gwariant y gyflogres hefyd yn destun profion blynyddol sylweddol gan Swyddfa Archwilio Cymru, fel rhan o'i harchwiliad allanol blynyddol o ddatganiadau ariannol y Comisiwn. Ni thynnwyd sylw at unrhyw faterion gan Swyddfa Archwilio Cymru ar y gyflogres yn ystod 2020-21. Mae rheoleidd-dra trafodion y Comisiwn hefyd wedi'i ystyried fel rhan o'r archwiliad allanol o ddatganiadau ariannol y Comisiwn. Cyhoeddodd Cyfarwyddwr Gweithredol Gwasanaethau Archwilio farn archwilio ddiamed ar ddatganiadau ariannol y Comisiwn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021.

Gofynnodd Comisiwn y Senedd am sicrwydd penodol gan Archwilydd Cyffredinol Cymru mewn perthynas threuliau Cadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021. Wrth ymateb i'r cais hwn, rhoddodd Archwilydd Cyffredinol Cymru sicrwydd i Gomisiwn y Senedd na wnaeth Cadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru ysgwyddo unrhyw dreuliau yn ystod 2020-21.

Gofynnodd Comisiwn y Senedd am sicrwydd penodol hefyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru nad oes unrhyw hawliadau am deithio a chynhaliaeth wedi'u hysgwyddo gan Archwilydd Cyffredinol Cymru am y flwyddyn a ddylai fod wedi'u codi i'r Gronfa, gan nad oedd y Comisiwn wedi cael unrhyw hawliadau o'r fath. Wrth ymateb i'r cais hwn, rhoddodd Archwilydd Cyffredinol Cymru sicrwydd i Gomisiwn y Senedd nad aed i unrhyw hawliadau o'r fath yn rhinwedd ei swydd fel Archwilydd Cyffredinol Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021.

Mae Swyddog Cyfrifyddu Swyddfa Archwilio Cymru wedi rhoi sicrwydd bod system gadarn o reolaeth fewnol yn gweithredu yn ystod y cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021 mewn perthynas â thynnu ac ildio i'r Gronfa. Mae archwilydd allanol Swyddfa Archwilio Cymru wedi cyhoeddi barn ddiamed ar gyfer yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021.

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi rhoi sicrwydd hefyd fod prosesau rheolaeth fewnol Archwilio Cymru yn gweithredu dros gymeradwyo ceisiadau Gweinidogion Cymru i dynnu o'r Gronfa.

Mae CThEM yn defnyddio'r un systemau i weinyddu treth incwm p'un ai a yw'n dod i law oddi wrth drethdalwr yng Nghymru neu weddill y DU. Yn ogystal, mae CThEM hefyd yn gweithredu rheolau a gweithdrefnau ychwanegol i Gymru.

Mae Deddf Llywodraeth Cymru 2006, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cymru 2014, yn ei gwneud yn ofynnol i'r Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol (C&AG) lunio adroddiad sy'n cynnwys rheolaethau allweddol a weithredir gan CThEM i asesu a chasglu treth incwm. Cyhoeddwyd yr adroddiad hwn 'CThEM: Gweinyddu cyfraddau treth incwm Cymru 2020-21' ar 19 Ionawr 2022 ac fe nododd fod CThEM wedi llunio rheoliadau a gweithdrefnau digonol i sicrhau gwiriad effeithiol ar asesu, casglu a dyrannu refeniw yn briodol, a'u bod yn cael eu cyflawni.

Materion Rheolaeth Fewnol

Mae'r sicrwydd cadarnhaol a ddaeth i law yn rhoi hyder bod fframweithiau llywodraethiant cadarn sydd wedi'u dylunio'n dda, yn gyffredinol, ar gyfer llywodraethiant a rheolaeth fewnol y Gronfa. Er hynny, datgelwyd mater rheoli yn ystod y flwyddyn ac mae camau'n cael eu cymryd i fynd i'r afael â hwn ac i wneud gwelliannau, fel y nodir isod.

Ar 1 Mehefin 2020, tynnodd swyddogion Llywodraeth Cymru £1.5 biliwn o Gronfa Gyfunol Cymru ar ran Gweinidogion Cymru. Tynnwyd y cyllid hwn ar gais y sefydliadau a ariennir yn uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru gan gynnwys Llywodraeth Cymru, yn bennaf i dalu eu costau am y mis.

Er bod y symiau a dynnwyd o fewn y terfynau blynyddol a gymeradwywyd gan Gynnig y Gyllideb Flynyddol a basiwyd gan y Senedd ar 3 Mawrth 2020, oherwydd camgymeriad gweinyddol, hepgorodd swyddogion Llywodraeth Cymru y cam o ofyn am gymeradwyaeth Archwilydd Cyffredinol Cymru i dynnu arian, sy'n ofynnol o dan adrannau 124 a 129 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Yn benodol, mae Adran 124 o'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol na ellir talu swm allan o Gronfa Gyfunol Cymru ond os rhoddir cymeradwyaeth i dynnu'r taliad gan Archwilydd Cyffredinol Cymru, fel un o'r amodau a nodir yn yr adran honno. Gan i'r swm gael ei dynnu heb gymeradwyaeth Archwilydd Cyffredinol Cymru, yn eithriadol yn yr achos hwn ni chydymffurfiwyd â gofynion a124 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Ar ôl gwirio eu cofnodion cyn yr archwiliad blynyddol, darganfu swyddogion Llywodraeth Cymru a oedd yn gweithredu'r gronfa y camgymeriad ac fe hysbysodd dîm Archwilio Cymru sy'n gyfrifol am awdurdodiadau Archwilydd Cyffredinol Cymru sydd wedi cadarnhau y byddai'r cais wedi'i awdurdodi, pe bai wedi'i gyflwyno'n briodol ar y pryd.

Cafodd yr holl symiau eraill a dynnwyd o Gronfa Gyfunol Cymru yn ystod y flwyddyn eu hawdurdodi'n briodol. Mae Llywodraeth Cymru wedi adolygu'r broses ac wedi cyflwyno rheolaethau ychwanegol ar wahanu dyletswyddau mewn perthynas â'r broses o wneud cais am daliadau Cronfa Gyfunol Cymru, a bydd yn gweithio gyda'r holl bartion sy'n ymwneud â'r trefniadau rheoli ar gyfer tynnu symiau o Gronfa Gyfunol Cymru i nodi a oes angen diwygio prosesau rheoli ymhellach.

Casgliad

Yn seiliedig ar fy adolygiad o reolaethau mewnol o fewn Llywodraeth Cymru a'r sicrwydd sydd ar gael gan y cyrff eraill a ariennir gan y Gronfa, gallaf gymryd sicrwydd rhesymol bod trefniadau i sicrhau llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth fewnol ar gyfer y Gronfa wedi'u cynllunio'n briodol a'u cymhwyso'n effeithiol a bod camau rheoli'n cael eu cymryd, lle mae materion rheoli wedi codi.

Mae'r materion llywodraethiant a rheolaeth hyn yn cydymffurfio â'r cyfrifoldebau sydd wedi'u neilltuo i'r Prif Swyddog Cyfrifyddu ym Memorandwm Swyddogion Cyfrifyddu Llywodraeth Cymru Trysorlys Ei Mawrhydi.

Dr Andrew Goodall
Ysgrifennydd Parhaol a Phrif Swyddog Cyfrifyddu
12 Ebrill 2022

Tystysgrif ac adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r Senedd

Barn ar ddatganiadau ariannol

Tystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Cronfa Gyfunol Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021 o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae'r rhain yn cynnwys y Cyfrif Derbyniadau a Thaliadau a'r nodiadau cysylltiedig. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn ar sail arian parod o dan Adran 132 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn cyflwyno balansau, derbyniadau a thaliadau Cronfa Gyfunol Cymru yn briodol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol ag Adran 132 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 a chyfarwyddiadau Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan y Ddeddf honno.

Barn amodol ar reoleidd-dra

Yn fy marn i, ac eithrio effeithiau'r mater a ddisgrifir yn yr adran 'Sail ar gyfer barn amodol ar reoleidd-dra' yn fy adroddiad, ym mhob ffordd berthnasol:

- roedd y symiau a dalwyd o Gronfa Gyfunol Cymru yn unol â'r awdurdodau a nodir yn Adrannau 124 neu 130 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006;
- mae'r arian y mae'n ofynnol i'w dalu i mewn i Gronfa Gyfunol Cymru wedi'i dalu i mewn i'r Gronfa honno; ac
- mae'r trafodiadau ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Sail ar gyfer barn amodol ar reoleidd-dra

Rwyf wedi amodi fy marn ar reoleidd-dra datganiadau ariannol Cronfa Gyfunol Cymru oherwydd ar 1 Mehefin 2020 tynnwyd £1,511,223,936.79 i lawr o Gronfa Gyfunol Cymru heb gymeradwyaeth briodol. Ceir rhagor o fanylion yn yr Adroddiad isod.

Sail ar gyfer barn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (UK)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn yr adran o fy adroddiad sy'n nodi cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio datganiadau ariannol. Rwy'n annibynnol ar y corff yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i fy archwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Foesebol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i fy marn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn y cyfrif ac eithrio'r datganiadau ariannol ac adroddiad fy archwilydd arnynt. Y Prif Swyddog Cyfrifyddu sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall yn y cyfrif. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar yr wybodaeth arall honno. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn berthnasol anghyson â'r datganiadau ariannol neu wybodaeth a gafwyd wrth gyflawni'r archwiliad, neu'n ymddangos fel arall fel pe bai wedi cael ei cham-ddatgan yn berthnasol. Os wyf yn canfod anghysonderau perthnasol o'r fath neu wybodaeth berthnasol o'r fath sy'n ymddangos fel pe bai wedi cael ei

cham-ddatgan, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn achosi camddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, os wyf yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi'i chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol i mi nodi'r ffaith honno.

Nid oes gennyf ddim i'w nodi yn hyn o beth.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol. Gan nad yw deddfwriaeth a chyfarwyddiadau a gyhoeddwyd yn nodi cynnwys a ffurf y Datganiad Llywodraethu Blynyddol, ni allaf gadarnhau bod y Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi'i baratoi'n briodol; ac
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Rhagair ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol a pharatowyd y Rhagair yn unol â'r cyfarwyddiadau a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf ddim i'w nodi mewn cysylltiad â'r materion canlynol y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os, yn fy marn i y mae'r canlynol yn berthnasol:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyfrifyddu am y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyfrifyddu, y Prif Swyddog Cyfrifyddu sy'n gyfrifol am baratoi datganiadau ariannol yn unol â Deddf Llywodraeth Cymru 2006 a chyfarwyddiadau Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan y Ddeddf honno ac am unrhyw reolaeth fewnol y mae'r Prif Swyddog Cyfrifyddu yn pennu bod eu hangen er mwyn gallu paratoi datganiadau ariannol sydd heb gamddatganiad perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch pa un a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhai heb unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os yn unigol neu gyda'i gilydd gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll yn golygu achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau deddfau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â fy nghyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn cysylltiad ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Holi'r rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu am faterion sy'n ymwneud â:

- nodi, gwerthuso a chydymffurfio â deddfau a rheoliadau a pha un a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
- canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a'r
- rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.
- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll.
- Cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Llywodraeth Cymru yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill sy'n effeithio ar weithrediad Cronfa Gyfunol Cymru, gan ganolbwyntio ar y deddfau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol.

Yn ychwanegol at yr uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a ganfuwyd yn cynnwys y canlynol:

- Adolygu'r datgeliadau yn y datganiad ariannol a phrofi yn erbyn dogfennaeth ategol i asesu cydymffurfiaeth â deddfau a rheoliadau perthnasol a drafodir uchod; ac
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrthwneud rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion dyddlyfrau ac addasiadau eraill; a gwerthuso'r rhesymeg fusnes dros unrhyw drafodiadau arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol.

Fe wnes i hefyd gyfleu deddfau a rheoliadau dynodedig perthnasol a risgiau posibl o dwyll i holl aelodau'r tîm archwilio ac aros yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Effeithir ar y graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, gan yr anhawster cynhenid o ran canfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Cronfa Gyfunol Cymru, a natur, amseriad a hyd a lled y gweithdrefnau archwilio a gyflawnwyd.

Cyfrifoldebau am reoleidd-dra

Mae'r Prif Swyddog Cyfrifyddu yn gyfrifol am sicrhau rheoleidd-dra trafodiadau ariannol.

Rwyf yn gyfrifol am fynegi barn ynghylch a yw'r derbyniadau a'r taliadau wedi'u defnyddio ar gyfer y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac a yw'r trafodiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Rwyf hefyd yn gyfrifol am fynegi barn ynghylch a oedd y symiau a dalwyd o Gronfa Gyfunol Cymru yn unol â'r awdurdodau a nodir yn adrannau 124 neu 130 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 a bod yr arian y mae'n ofynnol i'w dalu i Gronfa Gyfunol Cymru wedi'i dalu i'r Gronfa honno.

Adroddiad

O dan adran 124(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, *gellir talu swm allan o Gronfa Gyfunol Cymru dim ond os bodlonir y canlynol:*

- *Codwyd ar y Gronfa honno gan unrhyw ddeddfiad; neu*
- *Bod y taliad wedi'i awdurdodi neu y tybir iddo gael ei awdurdodi drwy gynnig Cyllidebol a basiwyd gan y Senedd*

a bod Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi cymeradwyo tynnu'r swm allan o Gronfa Gyfunol Cymru.

Ar 1 Mehefin 2020, tynnwyd £1,511,223,936.79 o gyfrif banc y Gronfa i ddarparu cyllid ar gyfer Gweinidogion Cymru, Comisiwn y Senedd, Swyddfa Archwilio Cymru ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Roedd yr arian a dynnwyd o fewn y terfynau blynyddol a gymeradwywyd gan y Cynnig Cyllideb Blynyddol a basiwyd gan y Senedd ar 3 Mawrth 2020, ond oherwydd gwall gweinyddol, ni wnaeth swyddogion Llywodraeth Cymru ofyn am gymeradwyaeth

Archwilydd Cyffredinol Cymru i dynnu'r arian allan. O ganlyniad, ni chydymffurfiwyd â gofynion adran 124(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ac felly mae'r taliadau'n afreolaidd.

Rwyf wedi amodi fy marn rheoleidd-dra o ganlyniad.

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn eu ffurf wreiddiol. Mae'r fersiwn hwn yn gyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol. Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad hwn, ac nid Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Ann-Marie Harkin
Dros ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru
13 Ebrill 2022

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

CYFRIF DERBYNIADAU A THALIADAU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2021

<u>Derbyniadau</u>	Nodyn	2020-21 £000	2019-20 £000
Derbyniadau oddi wrth Swyddfa Cymru o dan Adran 118(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006	9	19,630,589	13,278,546
Derbyniadau Ardrethi Annomestig	2	118,850	103,408
Benthyca gan Weinidogion Cymru	4	-	-
Dosbarthiad CThEM o'r Gronfa Yswiriant Gwladol mewn cysylltiad â Nawdd Cymdeithasol	5	1,279,681	1,290,129
Cyfradd Treth Incwm Cymru	6	2,169,668	2,059,000
Derbyniadau Trethi Datganoledig	7	260,400	274,000
Derbyniadau Etholiadau'r Senedd	12	-	49
Derbyniadau eraill	8	60,831	47,686
Cyfanswm Derbyniadau		23,520,019	17,052,818
Taliadau			
Symiau a awdurdodwyd o dan Gynigion Cyllidebol y Senedd	10	23,429,387	16,966,746
Taliadau Uniongyrchol:			
Cyflogau, costau cysylltiedig, a phensiynau	11	775	761
Treuliau swyddogion canlyniadau yn etholiadau'r Senedd	12	-	595
Ad-dalu'r Prifswm a Llog y Gronfa'r Benthyciadau Gwladol	3	4,836	3,622
Taliadau Ardrethi Annomestig gan Weinidogion Cymru	2	44,570	29,974
Ildio derbyniadau a ddynodwyd o dan Adran 120(3) o Ddeddf 2006 i Ysgrifennydd Gwladol Cymru.	8	28,510	47,686
Cyfanswm y Taliadau		23,508,078	17,049,384
(Gostyngiad) / cynnydd Net ym malans y Gronfa		11,941	3,434
Balans a ddygwyd ymlaen ar 1 Ebrill		3,480	46
Balans a gariwyd ymlaen ar 31 Mawrth		15,421	3,480

Mae'r nodiadau ar dudalennau 16 i 26 yn rhan o'r cyfrif hwn

Nodyn 1

DATGANIAD O BOLISIAU CYFRIFYDDU

Mae'r cyfrifon hyn yn cael eu paratoi ar sail arian parod o dan Adran 132 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Yn ogystal, mae balansau i Lywodraeth Cymru ac oddi wrthi'n cael eu datgelu yn Nodyn 14 i helpu i baratoi Cyfrifon Llywodraeth Gyfan.

Nodyn 2

ARDRETHI ANNOMESTIG

Mae Gweinidogion Cymru'n cael ardrethi annomestig sy'n cael eu casglu oddi wrth dalwyr ardrethi gan yr Awdurdodau Bilio neu sy'n cael eu talu'n uniongyrchol i Weinidogion Cymru gan dalwyr ardrethi ar y Rhestr Ganolog Ardrethi. Mae'n ofynnol i Weinidogion Cymru ailddosbarthu'r cyfraniadau i'r Awdurdodau Derbyn yn gyfrannol i'r boblogaeth oedolion preswyl (18 oed neu drosodd) ym mhob ardal weinyddol (Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol 2020-21 Rhifau 1 a 2, Adran 2 Pennod 4.1 a Diwygio o Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol Rhif 1 2020-21 Pennod 4.1). Mae'r ardrethi annomestig sy'n dod i law felly'n cael eu cyfuno a'u hailddosbarthu. Mae'r ffordd y mae'r pwll yn gweithredu'n cael ei llywodraethu gan Atodlen 8 i Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 a'r rheoliadau a wneir o dan adran 141 o'r Ddeddf honno.. O dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 rhaid i incwm ardrethi annomestig gael ei dalu i mewn i'r Gronfa ac mae unrhyw wariant ardrethi annomestig cysylltiedig yn dâl uniongyrchol ar y Gronfa.

Gyda chymeradwyaeth Trysorlys EM, er mwyn osgoi trosglwyddiadau arian parod diangen rhwng Llywodraeth Cymru a'r awdurdodau, caniateir i'r awdurdodau lleol wrthbwysu'r NDR y maent yn eu casglu yn erbyn yr arian y mae arnynt ei angen, gan ganiatáu ar gyfer gwahaniaethau o un flwyddyn i'r llall wrth benderfynu ar faint o Grant Cynnal Refeniw i'w ddarparu mewn unrhyw flwyddyn benodedig. Yn ystod y cyfnod 1 Ebrill 2020 i 31 Mawrth 2021 cyfanswm gros cyfraniadau NDR annomestig i'r gronfa oedd £1,050,758,000 (2019-20: £1,031,615,000).

Mae'r taliadau a wnaed trwy'r Gronfa o £44,570,000 (2019-20 £29,974,000) yn daliadau i'r awdurdodau a thalwyr ardrethi'r rhestr ganolog o ganlyniad i ailgyfrifiadau terfynol cyfraniadau ar gyfer 2019-20 a'r blynyddoedd blaenorol ar ôl cael hawliadau archwiliedig yr awdurdodau bilio a gostyngiadau yng ngwerthoedd ardrethol talwyr ardrethi'r rhestr ganolog. Mae'r ffigur hwn yn cynnwys taliadau gwerth cyfanswm o £1,763,000 (2019-20 £2,000) i gwmpasu taliadau a wnaed gan Lywodraeth Cymru yn ystod 2019-20 i dalwyr ardrethi'r rhestr ganolog o ganlyniad i ostyngiadau mewn gwerthoedd ardrethol.

Mae Taliadau i'r Gronfa o £118,850,000 (2019-20 £103,408,000) yn cynnwys cyfraniadau o £104,092,000 gan dalwyr ardrethi'r rhestr ganolog a derbyniadau ychwanegol o ganlyniad i ailgyfrifiadau terfynol cyfraniadau ar gyfer 2019-20 a'r blynyddoedd blaenorol ar ôl cael hawliadau archwiliedig oddi wrth yr awdurdodau a £14,758,000 i ildio cyfraniadau NDR gros dros ben dros ddsbarthiadau a wnaed.

Cynhwysir gwybodaeth bellach am NDR yn Adroddiad a Chyfrifon Gyfunol Llywodraeth Cymru 2020-21 a Chyfrif Ardrethi Annomestig (Cymru) 2020-21.

Nodyn 3

Y GRONFA BENTHYCIADAU CENEDLAETHOL

Mae'r balansau hyn yn fenthyciadau o'r Gronfa'r Benthyciadau Gwladol (NLF) a gafodd eu benthycu ymlaen gan Swyddfa Cymru yn wreiddiol i Gorfforaeth Datblygu'r Canolbarth. Cafodd y rhain eu trosglwyddo wedyn i Fwrdd Datblygu Cymru Wledig yn yr 1980au; ac i Awdurdod Datblygu Cymru pan ddiddymwyd y Bwrdd yn 1998. Ers i WDA gael ei ddiddymu yn 2006, Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am ad-dalu'r prifswm a llog. Cafodd taliadau o £1,745,192 eu gwneud gan Lywodraeth Cymru i Swyddfa Cymru yn 2020-21. Gan fod ad-dalu llog a phrifswm i NLF yn daliad uniongyrchol ar y Gronfa, cafodd Llywodraeth Cymru £1,745,192 oddi wrth y Gronfa i ariannu ad-daliadau'r benthyciad: (2019-20: £1,745,192).

Cynhwysir hefyd ad-daliadau'r prifswm a'r llog ar gyfer symiau a fenthycwyd o dan Adran 121 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (Gweler Nodyn 4 am ragor o fanylion). Cyfanswm ad-daliadau'r llog a'r prifswm yn 2020-21 oedd £3,090,485 (2019-20: 1,877,066) sy'n daliadau uniongyrchol ar y Gronfa.

Nodyn 4

BENTHYCA GAN WEINIDOGION CYMRU

O dan adran 121 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cymru 2014 a 2017) rhoddwyd pwerau benthycu ychwanegol i Weinidogion Cymru o 1 Ionawr 2017. Rhaid i unrhyw symiau sy'n cael eu benthycu a'u had-dalu o dan y darpariaethau hyn gael eu gwneud drwy'r gronfa a chael eu hadlewyrchu felly yn y cyfrifon hyn. Daeth y symiau cyntaf a gafodd eu benthycu oddi wrth yr NLF i law'r Gronfa yn 2018-19.

Nodir crynodeb o'r sefyllfa fenthycu fel a ganlyn:

	Prifswm £000	Llog sydd wedi cronni £000	Cyfanswm £000
Ar 1 Ebrill 2020	63,910	147	64,057
Benthycu Newydd	-	-	-
Llog yr aed iddo	-	881	881
Ad-daliadau	(2,204)	-	(2,204)
Llog a dalwyd	-	(887)	(887)
Ar 31 Mawrth 2021	61,706	141	61,847

Nodyn 4 parhad

Mae ad-dalu benthycy wedi'i amserlennu fel a ganlyn:

Ar 31 Mawrth 2021	Prifswm £000	Llog £000	Cyfanswm £000
Llai na blwyddyn	2,234	856	3,090
1-5 mlynedd	9,256	3,106	12,362
Mwy na phum mlynedd	50,216	6,950	57,166
Cyfanswm	61,706	10,912	72,618

	Prifswm £000	Llog sydd wedi cronni £000	Cyfanswm £000
Ar 1 Ebrill 2019	65,000	25	65,025
Benthycy Newydd	-	-	-
Llog yr aed iddo	-	909	909
Ad-daliadau	(1,090)	-	(1,090)
Llog a dalwyd	-	(787)	(787)
Ar 31 Mawrth 2020	63,910	147	64,057

Mae ad-dalu benthycy wedi'i amserlennu fel a ganlyn:

Ar 31 Mawrth 2020	Prifswm £000	Llog £000	Cyfanswm £000
Llai na blwyddyn	2,203	887	3,090
1-5 mlynedd	9,128	3,234	12,362
Mwy na phum mlynedd	52,579	7,678	60,257
Cyfanswm	63,910	11,799	75,709

Nodyn 5

DOSBARTHIAD CTHEM O'R GRONFA YSWIRIANT GWLADOL MEWN CYSYLLTIAD Â NAWDD CYMDEITHASOL

Ers 2017-18, roedd dosbarthiad CThEM o'r Gronfa Yswiriant Gwladol mewn cysylltiad â Nawdd Cymdeithasol yn cael ei dalu i mewn i'r Gronfa. Yn y blynyddoedd blaenorol roedd hyn yn cael ei dalu'n uniongyrchol i Lywodraeth Cymru. Yn 2020-21 y swm a dalwyd i mewn i'r Gronfa mewn perthynas â hyn oedd £1,279,681,283 (2019-20: £1,290,129,000).

Nodyn 6

CYFRADD TRETH INCWM CYMRU

Diwygiodd Deddf Cymru 2014 a 2017 ddarpariaethau Deddf Llywodraeth Cymru 2006 mewn perthynas â threth incwm. Mae Deddf Llywodraeth Cymru 2006 ddiwygiedig adran 116D yn rhoi'r pŵer i'r Senedd bennu Cyfradd Treth Incwm Cymru (CTIC) ar gyfer trethdalwyr Cymru ar incwm nad yw'n arbedion, incwm di-ddifidend ym mhob band treth o 6 Ebrill 2019. Bydd CTIC yn cael ei phennu bob blwyddyn drwy Benderfyniad a gaiff ei basio gan y Senedd ar sail cynnig a wneir gan Weinidogion Cymru.

Mae CThEM yn parhau i gasglu Treth Incwm yng Nghymru, gan gynnwys CTIC o dan Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda Llywodraeth Cymru. Telir y symiau a gesglir i Gronfa Gyfunol y DU. Cytunir ar swm CTIC a delir i Gronfa Gyfunol Cymru yn ystod y flwyddyn â Thrysorlys Ei Mawrhydi ac fe'i cyfrifir ar sail rhagolwg a chysoni fel y nodir yn y Fframwaith Cyllidol y cytunwyd arno rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru.

Mae Llywodraeth y DU yn trosglwyddo CTIC yn seiliedig ar ragolygon a nodir yn y Prif Amcangyfrifon bob blwyddyn. Gwneir hyn drwy Swyddfa Cymru fel Trawsdaliad CTIC. Mae refeniw CTIC felly'n cael ei dynnu i Gronfa Gyfunol Cymru o Swyddfa Cymru ochr yn ochr â'r broses grant bloc arferol. Mae cysoni'r rhagolwg i refeniw CTIC gwirioneddol yn destun addasiadau i'r grant bloc yn y dyfodol.

Trawsdaliad CTIC ar gyfer 2020-2021 i Gronfa Gyfunol Cymru yw £2,169,668,000 (2019-20: £2,059,000,000)

Nodyn 7

TRETHI DATGANOLEDIG

Datganolodd Deddf Cymru 2014 ystod o bwerau ariannol newydd i Senedd Cymru mewn perthynas â threthu. O ganlyniad, darparodd Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016 ar gyfer sefydlu ACC. Ers Ebrill mae ACC wedi casglu a rheoli dwy dreth Gymreig ddatganoledig - sef y Dreth Trafodiadau Tir a'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi - ar ran Llywodraeth Cymru. Mae adran 25 o Ddeddf 2016 yn ei gwneud yn ofynnol i ACC dalu'r trethi a gesglir i mewn i'r Gronfa.

Yn ystod y flwyddyn 2020-21, talodd ACC £260 miliwn (2019-20: £274 miliwn) i'r Gronfa mewn perthynas â'r ddwy Dreth Ddatganoledig:

Nodyn 7 parhad

	2020-21	2019-20
	£000	£000
Treth Gwarediadau Tirlenwi	32,331	38,357
Treth Trafodiadau Tir	228,069	235,643
Cyfanswm Trethi Datganoledig	260,400	274,000

Nodyn 8

DERBYNIADAU ERAILL

Mae Gorchymyn Deddf Llywodraeth Cymru 2006 (Dynodi Derbyniadau) 2007 yn dynodi rhai derbyniadau (derbyniadau dynodedig) O dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 rhaid i Weinidogion Cymru dalu i Swyddfa Cymru symiau sy'n gyfartal â swm y derbyniadau dynodedig. Mae Adran 120(6) o'r Ddeddf yn darparu bod symiau y mae ar Weinidogion Cymru eu hangen i wneud taliadau o dan y gorchymyn hwn yn cael eu codi ar y Gronfa.

	Derbyniadau a dalwyd i mewn i'r gronfa 2020-21 £000	Derbyniadau a ildwyd i Swyddfa Cymru 2020-21 £000	Derbyniadau a dalwyd i mewn i'r gronfa 2019-20 £000	Derbyniadau a ildwyd i Swyddfa Cymru 2019-20 £000
Llywodraeth Cymru	60,831	28,510	47,686	47,686
Cyfanswm y Derbyniadau Dynodedig	60,831	28,510	47,686	47,686
CYFANSWM	60,831	28,510	47,686	47,686

Cyfanswm y derbyniadau a dalwyd i mewn i'r Gronfa ar gyfer 2020-21 oedd £60,831k. Yn ystod y flwyddyn, cafodd y cyllid dros ben na chafodd ei wario ar gyfer 2019-20 o £32,320,779 gan Llywodraeth Cymru ei ad-dalu i'r Gronfa Gyfunol – gweler Nodyn 13. Ildwyd gweddill y derbyniadau gwerth £28,510k i Swyddfa Cymru

Nodyn 9

Derbyniadau oddi wrth Gronfa Hapddigwyddiadau'r DU a Thaliadau iddi.

Defnyddir Cronfa Hapddigwyddiadau'r DU i ariannu taliadau ar gyfer gwasanaethau brys cyn i ddarpariaeth Senedd y DU ar gyfer y gwasanaethau hynny ddod ar gael, ac i ddarparu cronfeydd y mae eu hangen dros dro ar adrannau'r Llywodraeth ar gyfer balansau gwaith angenrheidiol, neu i fodloni diffygion arian parod dros dro eraill. Gwnaeth Swyddfa Cymru fel Adran y DU sy'n gyfrifol am drosglwyddo arian i Gymru i Gronfa Gyfunol Cymru ddau gais llwyddiannus am flaenswm tymor byr o dan y Gronfa Hapddigwyddiadau o £856,557,000 a £3,800,000,000 yn seiliedig ar y rhagolwg o arian parod Llywodraeth Cymru a oedd yn ofynnol oddi wrth Gronfa Gyfunol Cymru ym mis Gorffennaf 2020 a mis Chwefror 2021.

Mae'r symiau hyn yn adlewyrchu'r arian parod dros ben sy'n ofynnol gan Swyddfa Cymru dros weddill y gofyniad arian parod Pleidlais ar Gyfrif y DU a'r Prif Amcangyfrif (y terfyn ariannu arian parod sydd ar gael) i'w dalu i Gronfa Gyfunol Cymru. Roedd angen blaensymiau oherwydd y lefelau sylweddol uwch o arian parod sy'n ofynnol oddi wrth Gronfa Gyfunol Cymru gan Lywodraeth Cymru i gefnogi gwariant yn 2020-21 o ganlyniad i bandemig y coronafeirws a'r oedi yn amseriad y Prif

Amcangyfrifon a'r Amcangyfrifon Atodol gan Senedd y DU i ddarparu terfynau cyllid arian parod diwygiedig i Swyddfa Cymru.

Trosglwyddwyd arian parod a dynnwyd o Gronfa Hapddigwyddiadau'r DU gan Swyddfa Cymru i Gronfa Gyfunol Cymru, ac fe'i tynnwyd yn erbyn y rhagolwg o'r angen am arian parod gan Lywodraeth Cymru yn y modd arferol.

Talodd Swyddfa Cymru £856,557,000 i Gronfa Hapddigwyddiadau'r DU ym mis Awst 2020. Er hynny, talwyd yr ad-daliad hwn trwy gamgymeriad i Gronfa Gyfunol Cymru yn hytrach na'r Gronfa Hapddigwyddiadau gan Swyddfa Cymru ar 3 Awst 2020. Nodwyd hyn ar unwaith ac fe'i had-dalwyd i Swyddfa Cymru o Gronfa Gyfunol Cymru ar yr un diwrnod. Cafodd ad-daliad ei wneud i'r Gronfa Hapddigwyddiadau wedyn ar 3 Awst 2020.

Tynnodd Llywodraeth Cymru £3,200,000,000 o Gronfa Gyfunol Cymru mewn perthynas ag ail flaenswm y gronfa hapddigwyddiadau a wnaed gan Swyddfa Cymru. Nid oedd yn ofynnol i Lywodraeth Cymru dynnu £600,000,000 o Gronfa Gyfunol Cymru, ac fe'i dychwelwyd o Gronfa Gyfunol Cymru i Swyddfa Cymru ar 24 Mawrth 2021. Dangosir derbyniadau oddi wrth Swyddfa Cymru a ddangosir yn y cyfrif derbyniadau a thaliadau ar dudalen 14 yn net o'r ad-daliad hwn o £600,000,000. Ad-dalodd Swyddfa Cymru'r blaenswm o £3,800,000,000 o'r Gronfa Hapddigwyddiadau yn llawn pan oedd gofynion arian parod diwygiedig yr Amcangyfrif Atodol ar gael ym mis Mawrth 2021. Nid oedd unrhyw drafodiadau o dan y Gronfa Hapddigwyddiadau yn 2019-20.

Nodyn 10

SYMIAU A AWDURDODWYD O DAN GYNIGION CYLLIDEBOL

Mae Cynnig y Gyllideb Flynyddol yn cael ei basio o dan Adran 125 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Am y cyfnod hwn o'r cyfrif cymeradwyodd Senedd Cymru: Cynnig y Gyllideb Flynyddol 2020-21 (GEN-LD13052) fel y'i diwygiwyd gan Gynnig(Cynigion) y Gyllideb Atodol 2020-21 (GEN-LD13203 (y Gyllideb Atodol Gyntaf), GEN-LD13624 (yr Ail Gyllideb Atodol), a GEN-LD14117 (y Drydedd Gyllideb Atodol)).

Talwyd y symiau canlynol allan o'r Gronfa o dan awdurdod Cynigion y Gyllideb.

Gweler hefyd Nodyn 13, sy'n rhoi manylion symiau a dynnwyd i lawr ac sydd heb eu gwario ar 31 Mawrth 2021.

	2020-21	2019-20
	£000	£000
Llywodraeth Cymru	23,363,501	16,900,822
Comisiwn y Senedd	55,000	53,250
Swyddfa Archwilio Cymru	6,838	7,810
Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru	4,048	4,864
Cyfanswm	23,429,387	16,966,746

Nodyn 11

CYFLOGAU, COSTAU CYSYLLTIEDIG, A PHENSIYNAU 2020-21

	Senedd Cymru			Swyddfa Archwilio Cymru		Ombwdsmon	
	Y Llywydd £000	Dirprwy Lywydd £000	Y Comisiynydd Safonau* £000	Archwilyd d Cyffredino l Cymru £000	Cadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru £000**	Yr Ombwdsmon Gwasanaetha u Cyhoeddus £000	Cyfanswm £000
Cyflogau	111	90	38	150	25	155	569
Cyfraniadau Yswiriant Gwladol	14	11	4	19	2	20	70
Costau Pensiwn	22	18	0	45	0	47	132
Ardoll Brentisiaethau	1	1	0	1	0	1	4
CYFANSWM²	148	120	42	215	27	223	775

*Mae'r cyflogau uchod ar gyfer y Comisiynydd Safonau yn cynnwys ad-dalu treuliau sy'n dâl uniongyrchol ar y gronfa.

** Mae'r taliadau hyn yn adlewyrchu newid penodiad yn 2020-21. O ran Cadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru, balans y taliadau ar gyfer dau ddeiliad y swydd yn y flwyddyn yw £14,809 a £12,452.

CYFLOGAU, COSTAU CYSYLLTIEDIG, A PHENSIYNAU 2019-20

	Senedd Cymru			Swyddfa Archwilio Cymru		Ombwdsmon	
	Y Llywydd £000	Dirprwy Lywydd £000	Y Comisiynydd Safonau* £000	Archwilyd d Cyffredino l Cymru £000	Cadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru* £000	Yr Ombwdsmon Gwasanaetha u Cyhoeddus £000	Cyfanswm £000
Cyflogau	111	90	28	148	30	151	558
Cyfraniadau Yswiriant Gwladol	14	11	3	19	3	20	70
Costau Pensiwn	22	18	0	44	0	46	130
Ardoll Brentisiaethau	1	0	0	1	0	1	3
CYFANSWM	148	119	31**	212	33	218	761

*Mae'r cyflogau uchod ar gyfer y Comisiynydd Safonau a Chadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru'n cynnwys ad-dalu treuliau sy'n dâl uniongyrchol ar y gronfa. Yn ystod 2019-20 gwnaed newidiadau i brosesu treuliau Cadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru, gan ddod yn dâl uniongyrchol ar y gronfa. Mae gwybodaeth bellach ar gael yng nghyfrifon cyhoeddus Swyddfa Archwilio Cymru 2019-20.

**Mae'r taliadau hyn yn adlewyrchu newid penodiad yn 2019-20. O ran y Comisiynydd Safonau, balans y taliadau ar gyfer dau ddeiliad y swydd yn y flwyddyn yw £17,900 a £12,898.

Nodyn 12

Treuliau swyddogion canlyniadau yn etholiadau'r Senedd

Nid oedd unrhyw daliadau na derbyniadau ar gyfer y Flwyddyn Ariannol 2020-21.

Nodyn 13

SYMIAU A DYNNEWYD A HEB EU GWARIO A SWM DROS BEN INCWM DROS SYMIAU A AWDURDODWYD

Isod nodir y symiau a dynnewyd i lawr ac a dderbyniwyd gan gyrff a gynhwysir gan y Gronfa ond heb eu gwario ar 31 Mawrth 2021, a derbyniadau sy'n uwch na'r incwm a awdurdodwyd sy'n ad-daladwy i'r gronfa, isod:

Llywodraeth Cymru

Nododd Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Cyfunol Llywodraeth Cymru 2020-21 am y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2021 fod y symiau canlynol yn ddyledus i'r Gronfa:

Tâl-dros-ben cyllid a dynnewyd ond heb ei wario - £411,097,214
Derbyniadau sy'n uwch na'r incwm a awdurdodwyd – £dim

Y cyllid dros ben a oedd heb ei wario ar gyfer 2019-20 oedd £32,320,779 a'r derbyniadau sy'n uwch na'r incwm a awdurdodwyd oedd £dim. Ad-dalwyd y cronfeydd hyn i'r gronfa gyfunol yn 2020-21.

Comisiwn y Senedd

Adroddodd Cyfrif Adnoddau Comisiwn y Senedd am y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2021 fod y symiau canlynol yn ddyledus i'r Gronfa:

Tâl-dros-ben cyllid a dynnewyd ond heb ei wario – £412,000
Derbyniadau sy'n uwch na'r incwm a awdurdodwyd – £dim

Roedd y cyllid dros ben a dynnewyd ond heb ei wario ar gyfer 2019-20 yn £60,000 ac ni chafodd y derbyniadau dros incwm o £ddim eu had-dalu i'r Gronfa ond bernir eu bod wedi'u tynnu yn erbyn grantiau awdurdodedig 2020-21.

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

Adroddodd cyfrif blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru am y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2021 fod y symiau canlynol yn ddyledus i'r Gronfa:

Tâl-dros-ben cyllid a dynnewyd ond heb ei wario - £20,000
Derbyniadau sy'n uwch na'r incwm a awdurdodwyd – £dim

Ar gyfer 2019-20 ni chafodd y cyllid dros ben a dynnewyd ond heb ei wario o £48,000 a'r derbyniadau dros incwm o £ddim, eu had-dalu i'r Gronfa ond bernir eu bod wedi'u tynnu yn erbyn grantiau awdurdodedig 2020-21.

Nodyn 13 parhad

Swyddfa Archwilio Cymru

Adroddodd cyfrif blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru am y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2021 fod y symiau canlynol yn ddyledus i'r Gronfa:

Tâl-dros-ben cyllid a dynnwyd ond heb ei wario – £1,270,000.
Derbyniadau sy'n uwch na'r incwm a awdurdodwyd – £dim

Ar gyfer 2019-20 ni chafodd y cyllid dros ben a dynnwyd ond heb ei wario o £1,573,000 a'r derbyniadau dros incwm o £31,000, eu had-dalu i'r Gronfa ond bernir eu bod wedi'u tynnu yn erbyn grantiau awdurdodedig 2020-21.

Nodyn 14

BALANS LLYWODRAETH CYMRU

Mae'r cyfrifon ar gyfer y Gronfa hon yn cael eu paratoi ar sail arian parod o dan Adran 132 (1) o'r Ddeddf. Pe bai'r cyfrif WCF hwn yn cael ei baratoi ar sail adnoddau, byddai'r fantolen yn cynnwys dyledwr i Lywodraeth Cymru fel isod, gan adlewyrchu trosglwyddiadau sy'n deillio o weithgarwch 2020-21 a oedd yn dal heb ei wneud ar 31 Mawrth 2021.

	2020-21	2019-20
	£000	£000
Cyllid a dynnwyd ond heb ei wario	411,097	32,321
Derbyniadau Dynodedig	8,653	3,239
CYFANSWM	419,750	35,560

Nodyn 15

AWDURDODWYD I'W CYHOEDDI

Mae'r Prif Swyddog Cyfrifyddu wedi awdurdodi'r datganiadau ariannol hyn i'w cyhoeddi ar yr un diwrnod ag y mae Archwilydd Cyffredinol Cymru'n llofnodi'r dystysgrif archwilio.

Atodiad

WELSH CONSOLIDATED FUND

**ACCOUNTS DIRECTION GIVEN BY HM TREASURY IN ACCORDANCE WITH
SECTIONS 132(2) AND (3) OF THE GOVERNMENT OF WALES ACT 2006**

1. The account of payments into and out of the Welsh Consolidated Fund for the financial year ended 31 March 2008 and subsequent financial years shall properly present those payments.
2. When preparing the account of the payments into and out of the Welsh Consolidated Fund for the financial year ended 31 March 2008 and subsequent financial years the Welsh Ministers shall comply with cash (receipts and payments) accounting principles and the account will contain the following:
  - A Foreword (explaining the background and scope of the account);
  - A Statement of Accounting Officer's Responsibilities;
  - A Statement on Internal Control;
  - A Receipts and Payments Account; and
  - Such notes as are required to ensure a proper understanding of the account, including an explanation of the movement on financial year-end balances.
3. This direction shall be reproduced as an appendix to the statement of account.

DAVID WATKINS
Head of the Financial Reporting Policy Team, HM Treasury

04 January 2007